

Sygn. akt I C 730/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca : S.S.R. Kinga Grzegorzcyk

Protokolant : st. sekr. sąd. Monika Miller

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Prokury Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W.

przeciwko W. P.

o zapłatę 18811,13 złotych

1. oddała powództwo,
2. zasądza od Prokury Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. na rzecz W. P. kwotę 2952 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złote, zawierającą w sobie należny podatek VAT, z tytułu niopłaconej pomocy prawnej świadczonej W. P. z urzędu.

Sygn. akt I C 730/16

UZASADNIENIE

W dniu 14 października 2016 r. Prokura Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. wystąpił przeciwko W. P. z pozwem o zapłatę kwoty 18811,13 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, wnosząc również o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda podniósł, że dochodzone roszczenie wynika z niewywiązania się przez pozwaną z umowy bankowej o numerze (...) z dnia 12 stycznia 2009 r. zawartej przez pozwaną z bankiem (...) S.A. W dniu 4 lutego 2016 r. (...) Bank S.A. przelał wierzytelność przysługującą mu wobec pozwanej na powoda.

[pozew k.3-5]

W dniu 10 listopada 2016 r. został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanej.

[nakaz zapłaty k.23]

Pozwana wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana podniosła m. in. zarzut przedawnienia roszczenia.

[sprzeciw k.27-28 odwr.]

Postanowieniem z dnia 2 stycznia 2017 r. Sąd oddalił wniosek pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowił dla niej pełnomocnika z urzędu, którego Okręgowa Rada Adwokacka wyznaczyła w osobie adw. E. W..

[postanowienie k.34, pismo k.52]

Pełnomocnik pozwanej wniosł o oddalenie powództwa. Z ostrożności procesowej wniosł również o nieobciążanie pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu. Ponadto wniosł o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej pozwanej z urzędu, które to koszty nie zostały uiszczone w części ani w całości.

[e-protokół 00:00:56-00:02:32 oraz 00:10:46-00:16:51 CD k.67]

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 stycznia 2009 r. W. P. zawarła z (...) Bank (...) Spółką Akcyjną we W. umowę nr (...), na podstawie której Bank udzielił jej kredytu. Pozwana zobowiązała się m. in. do terminowej spłaty kredytu wraz z odsetkami w 36 ratach miesięcznych, począwszy od lutego 2009 r. Ostateczny termin spłaty kredytu został ustalony na 12 stycznia 2012 r. Bankowi przysługiwało prawo do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego i wystąpienia z wnioskiem o nadanie mu klauzuli wykonalności do dnia 31 grudnia 2018 r.

[dowód: umowa k.43-45]

W dniu 1 lipca 2010 r. (...) Bank (...) S.A. we W. wystawił przeciwko pozwanej bankowy tytuł egzekucyjny, stwierdzający, że wysokość zobowiązania W. P. wynikająca z przedmiotowej umowy kredytu wynosi 9431,32 zł z tytułu należności głównej, 2643,71 zł z tytułu odsetek umownych naliczanych za okres od dnia 12 lutego 2009 r. do dnia 1 lipca 2010 r. i 77,20 zł z tytułu kosztów monitów i upomnień związanych z dochodzeniem należności wynikających z czynności bankowych, tj. zawartej umowy kredytu. Zgodnie z bankowym tytułem egzekucyjnym termin, do którego Bank może wystąpić z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności, wynika z oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji zamieszczonego w umowie. Roszczenie wynikające ze zobowiązania dłużnika jest wymagalne, a egzekucja ma być prowadzona na rzecz banku, który wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, z ograniczeniem egzekucji do kwoty 19249,78 zł, wynikającej z oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji zamieszczonego w umowie.

[dowód: bankowy tytuł egzekucyjny k.46]

Postanowieniem z dnia 18 sierpnia 2010 r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi–Widzewa w Łodzi nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu numer (...)01/07/2010/WR z dnia 1 lipca 2010 r. wystawionemu przez (...) Bank (...) S.A. we W. przeciwko W. P. z tytułu zobowiązań wynikających z umowy nr (...) z dnia 12 stycznia 2009 r.

[dowód: postanowienie k.48-49]

W 1 marca 2011 r. doszło do połączenia (...) Bank S.A. (...) Bank S.A. oraz do rebrandingu nazwy Banku na (...) Bank S.A.

[okoliczność bezsporna]

Na wniosek (...) Bank (...) S.A. we W. Komornik Sądowy prowadził przeciwko pozwanej postępowanie egzekucyjne o roszczenie pieniężne w wysokości 9431,32 zł z należnymi odsetkami oraz kosztami procesu i innymi kosztami. Postanowieniem z dnia 26 maja 2014 r. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

[dowód: postanowienie Komornika Sądowego w załączonych aktach Km 1267/11]

W dniu 4 lutego 2016 r. (...) Bank S.A. we W. zawarł z Prokurą Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym we W. umowę sprzedaży wierzytelności, na mocy której przeniósł na powoda wierzytelności wymienione w załączniku numer 1A oraz 1B, obejmujące wierzytelność wynikającą z umowy nr (...).

[dowód: umowa sprzedaży wierzytelności k.9-13, wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji k.14]

(...) Bank S.A. we W. poinformowała na piśmie pozwaną o sprzedaży wierzytelności na rzecz powoda z tytułu umowy nr (...) z dnia 12 stycznia 2009 r.

[dowód: pismo k.50]

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

W rozpoznawanej sprawie bezsporne jest, że w dniu 12 stycznia 2009 r. W. P. zawarła z (...) Bank (...) Spółką Akcyjną we W. umowę kredytu gotówkowego nr (...). Połączenie Banku z (...) Bank S.A. we W. i rebranding nazwy Banku są okolicznościami powszechnie znanymi.

Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiłoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Ponadto zgodnie z art. 509 § 2 k.c. wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Na skutek zawarcia umowy przelewu wierzytelności cedent traci wierzytelność, którą uzyskuje cesjonariusz. Nie powoduje to zmiany samego stosunku zobowiązaniowego, lecz jedynie zmianę uczestniczącego w nim po stronie wierzyciela podmiotu.

W rozpoznawanej sprawie pełnomocnik powoda złożył do akt umowę sprzedaży wierzytelności z 4 lutego 2016 r., będącą de facto umową przelewu, z której wynika, że (...) Bank S.A. we W. sprzedał powodowi wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 12 stycznia 2009 r.

Pozwana zgłosiła zarzut przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z umową o kredyt gotówkowy z dnia 12 stycznia 2009 r., zawartą między pozwaną a (...) Bank (...) S.A. we W., pozwanej udzielono kredytu, który miał być spłacony w 36 ratach miesięcznych, przy czym termin płatności pierwszej raty został ustalony na dzień 12 lutego 2009 r. Ostateczny termin spłaty kredytu ustalono na 12 stycznia 2012 r.

Co prawda w aktach brak jest wypowiedzenia przedmiotowej umowy pożyczki, jednakże należy przyjąć, że nastąpiło ono przed 1 lipca 2010 r. Bank wystawił w tej dacie bankowy tytuł egzekucyjny, który stwierdzał wymagalność roszczenia.

Zgodnie z art. 118 k.c. termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi 3 lata. Terminy przedawnienia nie mogą być skracane ani przedłużane przez żadną czynność prawną (art. 119 k.c.).

W rozpoznawanej sprawie nie doszło do przerwania biegu przedawnienia ze skutkami dla powoda, pomimo tego, że na skutek działań poprzedniego wierzyciela wystawiono bankowy tytuł egzekucyjny, nadano mu klauzulę wykonalności, a nawet wszczęto egzekucję.

Wniosek wierzyciela o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia (tak m. in. SN w uchwale z 16.01.2004 r., III CZP 101/03, OSNC z 2005 r., nr 4, poz. 58 i wyroku z 17.12.2004 r., II CK 276/04, niepubl.).

Do przerwania biegu przedawnienia dochodzi także na skutek złożenia przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 czerwca 2016 r. (III CZP 29/16, niepubl.) stwierdził, że nabywca wierzytelności, niebędący bankiem, nie może jednak powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną

wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że przepis art. 1 ust. 4 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1854) uchylił przepisy art. 96–98 Prawa Bankowego, które dawały bankom uprawnienie do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych i po nadaniu klauzuli wykonalności wszczęcia na ich podstawie postępowania egzekucyjnego. Zgodnie z art. 11 ust. 3 tej ustawy bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadano klauzulę wykonalności na podstawie przepisów dotychczas obowiązujących, zachowuje moc tytułu wykonawczego także po jej wejściu w życie. Umorzenie postępowania z przyczyny bezskuteczności egzekucji powoduje, że bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym rozpoczyna się na nowo. W razie cesji wierzytelności na nabywcę przechodzi ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, wszystkie właściwości, przywileje i braki, a więc ustawodawca zakłada identyczność wierzytelności cesjonariusza z wierzytelnością cedenta (art. 509 § 2 k.c.). Co do zasady, nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta, w tym również w zakresie przedawnienia, zbycie wierzytelności jest bowiem irrelevantne dla jego biegu. W przypadku wierzytelności objętej bankowym tytułem wykonawczym sytuacja prawna cesjonariusza kształtuje się jednak odmiennie od sytuacji prawnej nabywcy wierzytelności objętej innym tytułem wykonawczym. Uprawnienie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jedynie bankom i tylko na ich rzecz mogła być nadana klauzula wykonalności. Nadanie klauzuli na rzecz cesjonariusza nie będącego bankiem nie było dopuszczalne (tak m. in. SN w uchwałach z 2.04.2004 r., III CZP 9/04, OSNC z 2005 r., nr 6, poz. 98, z 22.02.2006 r., III CZP 129/05, OSNC z 2007 r., nr 1, poz. 4, z 19.02.2015 r., III CZP 103/14). Cesjonariusz nie mógł kontynuować egzekucji wszczętej przez bank, bo w postępowaniu egzekucyjnym nie ma zastosowania art. 192 pkt 3 k.p.c., a więc fundusz sekurytyzacyjny, który nie mógł się powołać na bankowy tytuł egzekucyjny, przejście uprawnień i uzyskanie klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 k.p.c., musiał ustalić istnienie roszczenia w drodze procesu sądowego, uzyskać nowy tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie egzekwować roszczenie. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 listopada 2014 r. (II CSK 196/14, nie publ.), przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. następuje, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania, jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane lub uprawnione, a więc skutek przerwania zachodzi tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela. Wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje zatem skutek przerwy wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na rzecz którego została wydana klauzula wykonalności. Nie jest bowiem wystarczająca tożsamość wierzytelności lecz konieczna jest również identyczność osób, na rzecz których czynność ta została dokonana. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Nie może umknąć uwadze, że przerwa biegu przedawnienia została spowodowana czynnością banku zmierzającą do egzekwowania roszczenia, podczas gdy nabywcy nie będącemu bankiem miałyby służyć do jego dochodzenia. Nabywca wierzytelności nie będący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. i rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy nie będącego bankiem.

Zgodnie z art. 124 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, przy czym w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji,

przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone. Powyższe oznacza, że przez czas trwania tego postępowania bieg przedawnienia, z korzyścią dla wierzyciela, pozostaje zawieszony. W postępowaniu egzekucyjnym chodzi jednak o wierzyciela wymienionego w tytule wykonawczym.

Reasumując, bieg trzyletni terminu przedawnienia uległ przerwaniu w stosunku do banku poprzez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności i rozpoczął swój bieg na nowo z chwilą wydania w tym postępowaniu postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, tj. 18 sierpnia 2010 r., i zakończył się 18 sierpnia 2013 r. czyli przed wytoczeniem powództwa w rozpoznawanej sprawie, co miało miejsce w dniu 14 października 2016 r. Powód nabył wierzytelność w drodze umowy z dnia 4 lutego 2016 r., a zatem w tej dacie wierzytelność była już przedawniona.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. statuującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Powód przegrał proces w całości, a zatem jest zobowiązany do zwrotu na rzecz pozwanej kosztów procesu w kwocie 2952 zł, na które składają się koszty nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej pozwanej z urzędu, obejmujące należny podatek VAT.